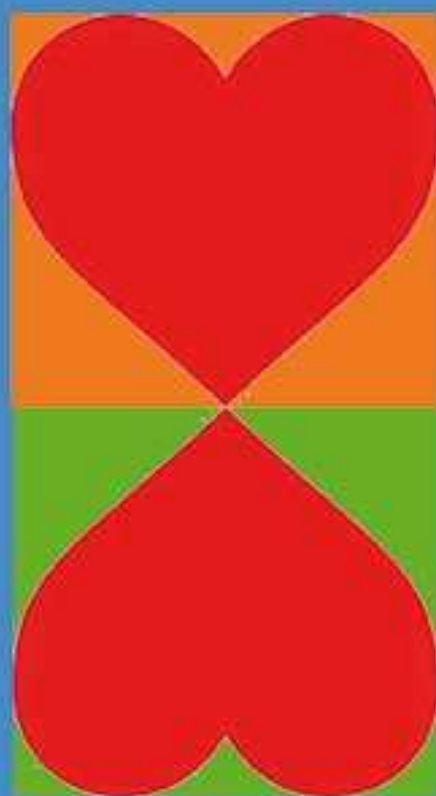

7 Miralls al DAU 1 ©

Nº 28 Barcelona Desembre 2017

TOTS SOM

B

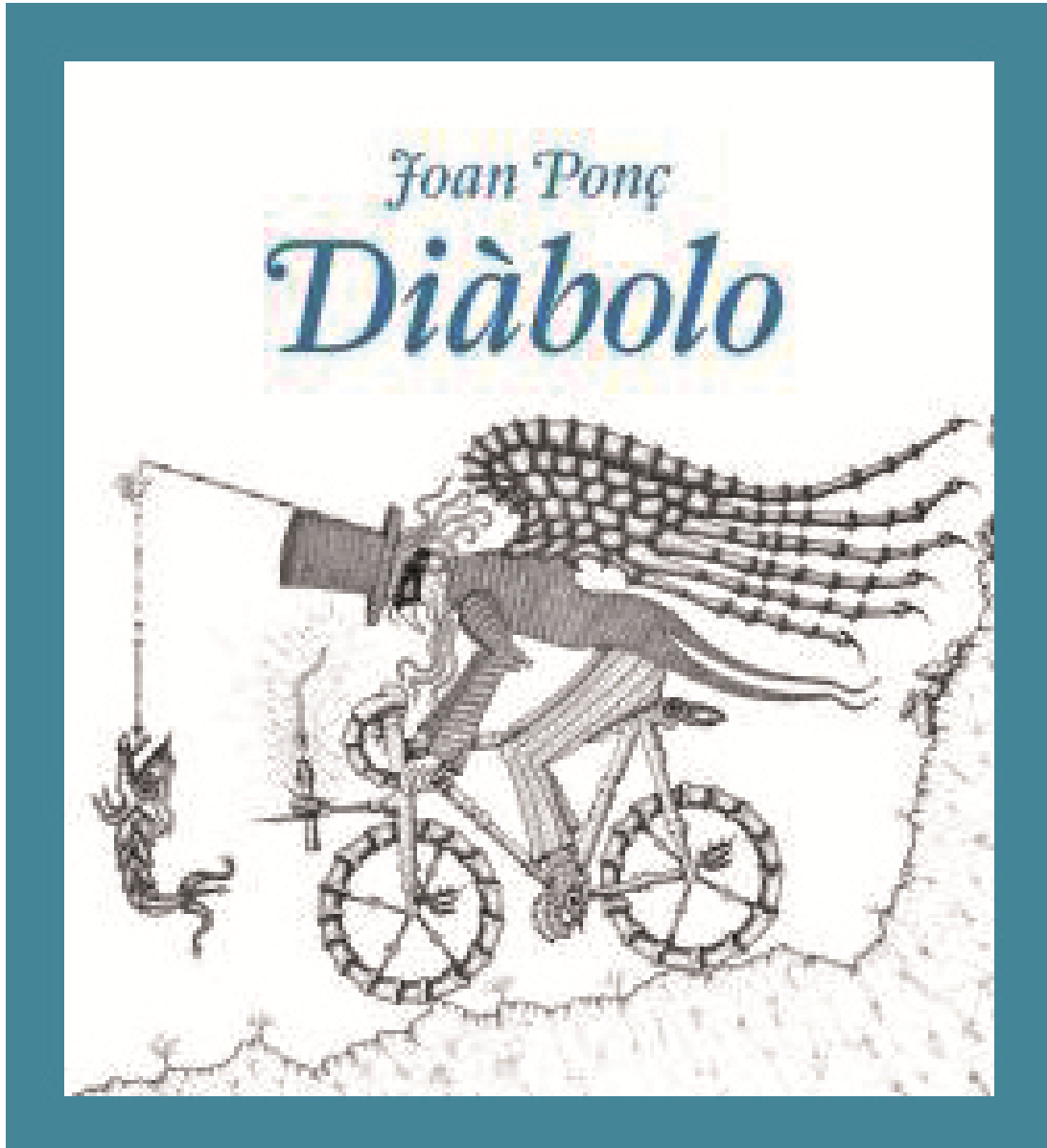

BARCELONA

DIABÒLO

JOAN PONÇ

Fins al 4 de febrer de 2018 es pot visitar *Diàbolo*, a La Pedrera, Barcelona. Exposició de l'artista català Joan Ponç que ens endinsa en el seu món profund, inquietant i nocturn, de figures i paisatges de confluències surrealistes. Un món en què els impulsos subconscients es manifesten de forma automàtica amb obres de gran complexitat formal i realització detallista. Un món colpidor que no deixa indiferent al públic, i que com tot autèntic art, no va ser suficientment valorat i reconegut a la seva època.

Joan Ponç (Barcelona, 1928 – Sant Pau, 1984) visionari, temperamental, va ser un artista insular dins la història de l'art de la postguerra a Catalunya i de l'Estat espanyol. Ell va llançar la primera pedra de la renovació plàstica d'avantguarda després de la Guerra Civil. La seva irrupció en el panorama dels anys quaranta del segle XX va trasbalsar crítics i poetes, que de seguida es van afanyar a qualificar-lo de grotesc, torturat, diabòlic, premonitori, al·lucinant, màgic, carnavalesc, infernal. Ponç no s'assembla a ningú.

Joan Ponç mostra una pintura capaç d'explorar els racons més foscos i amagats de l'ésser humà. El caràcter únic i rar de la seva obra el va menar vers una soledat, un aïllament i un silenci que el converteixen en un solitari, un testimoni visceral de la penetració de la pintura en el misteri de la vida i de la mort com a experiència.

L'exposició, comissariada per la historiadora i crítica d'art Pilar Parcerisas, presenta una nova interpretació antològica de l'obra i la figura del pintor Joan Ponç, des dels seus inicis a mitjan anys 40 i l'època del grup Dau al Set, fins a les darreres obres de mitjan anys 80. Amb el títol de «Diàbolo», vol fer referència al sentit lúdic de Joan Ponç, amb l'ambivalència que el nom d'aquest joc malabar xinès té amb el del diable.

FILOSOFÍA IMPRESIONISTA

Una reflexión sobre el libro "ÉTICA DEL DESORDEN" de Ignacio Castro Rey

"Es necesaria la violencia del amor, su éxtasis, para que tenga lugar la eternidad del presente". Ignacio Castro Rey.

Muy recientemente ha visto la luz una obra de **Ignacio Castro Rey**. Su título, "**Ética del desorden. Pánico y sentido en el curso del siglo**", llama la atención porque es difícil imaginar a priori qué es una ética del desorden. Lo vamos viendo a medida que leemos. El texto, en el que apenas se usa el término "ética", sugiere que ésta tiene una fuerte relación con mostrar el desorden mismo y su importancia vital. Un desorden del mundo, desorden del ser humano, que facilita la creatividad y el amor, y que es asfixiado por imposiciones reguladoras del tiempo de trabajo y de vida, del modo de lenguaje, de todo lo que concierne a la civilización. Y es al mostrar ese desorden que vemos cómo ***"la rutina, la inercia de lo familiar es indispensable para vivir, pero también es el peor enemigo de lo primero, la percepción"***, porque ***"la primera tarea para pensar sería no interpretar desde el andamio de lo ya sabido, sino bajar, dejando entrar el desorden de lo que ocurre ahí, atreviéndose a que nos afecte lo que sucede"***.

A eso nos requiere el autor, a sentir, a percibir y a la activa pasividad de intuir. Los animales lo tienen más fácil porque viven sin pensar la vida y quizá haya que recuperar algo de la animalidad que nos fundamenta. No es extraño que Castro se refiera a **Uexküll** y a **Frans de Waal**. Bien dice que la intuición ***"es una especie de certeza animal que irrumpe en el hombre, ahorrándole el largo rodeo del ascenso inductivo o la espera informativa"***. La intuición es, en efecto, algo ***"más femenino que masculino; tal vez más oriental que occidental"***. Y hay buena base oriental en el libro. El autor tiene en cuenta a **Lao Zi**, a **Alan Watts**, a **Buda**, a **Cristo** (a quien se ha occidentalizado en exceso), los **Upanishad**, también a **Basho** al final. Lo femenino influye también fuertemente a través de figuras como **Lispector** o **Simone Weil**.

Su sencillez se revela al hablar del lenguaje, donde topa con el enigma y busca apoyo para reflexionar sobre él en **Heidegger, Nietzsche, Lacan...** Y siendo el lenguaje misterioso, limitado, no podían faltar las referencias a **Wittgenstein** ni a los grandes místicos.

¿Cómo referirse a este libro? No tendría sentido intentar un resumen de un texto de filosofía de 460 páginas y que es, además, claramente, obra de madurez. Es grande el acervo de conocimiento requerido para producir un libro como éste y todavía mayor el nivel de reflexión existencial que implica. Se le facilita al lector una amplia gama de sugerencias, de interrogantes, de tal modo que cada lectura, si es correcta, será singular, subjetiva en el mejor de los sentidos y de hermanamiento en la búsqueda que, como humanos, nos concierne. A fin de cuentas, un buen libro de filosofía actual es el que induce a que el lector piense por sí mismo sobre la vida, el tiempo o el lenguaje que lo atraviesa. Y eso se consigue sabiendo transmitir a los grandes de la Filosofía e induciendo a recurrir a las fuentes, y sabiendo comunicar la reflexión propia, como sucede en este texto.

No es tarea sencilla. En filosofía difícilmente lo bueno mejora siendo breve, porque esa brevedad a veces parece imposible (con discutidas excepciones como **Han**, también citado) o coquetea con la vertiente simplista de la autoayuda. Sería absurdo, por ejemplo, tratar de reducir el número de páginas de "Ser y tiempo" o de intentar una divulgación; ofenderíamos la inteligencia de **Heidegger** y despreciaríamos su esfuerzo realizado. Pero, a la vez, la calma atenta que requiere la lectura de un texto serio, como el de Ignacio Castro, se ve recompensada porque con ella uno se enriquece, y no al modo tradicionalmente entendido, de aumentar su información, sino facilitando perspectivas que permiten dar un pequeño paso más en la difícil búsqueda de la sabiduría. A fin de cuentas, el propio término "filosofía" a eso se refiere.

Cada lector tendrá una perspectiva de conjunto propia, en una exégesis que toca a su vida. En mi caso, diría que el libro me suscita una cierta reacción sinestésica que me hace asociarlo a un hermoso y gran cuadro impresionista, aunque no exista plasmado en la pintura. Un cuadro de la vida, del instante eterno, en el que insiste el autor, valorando el kairós frente a la cronología. Un lienzo impregnado por distintos colores, como son el pensamiento de grandes filósofos occidentales, la luz oriental, la literatura, el cine... Colores que se funden en imágenes que sugieren algo más y que remiten al esfuerzo de la quietud personal, a la difícil tarea del sosiego.

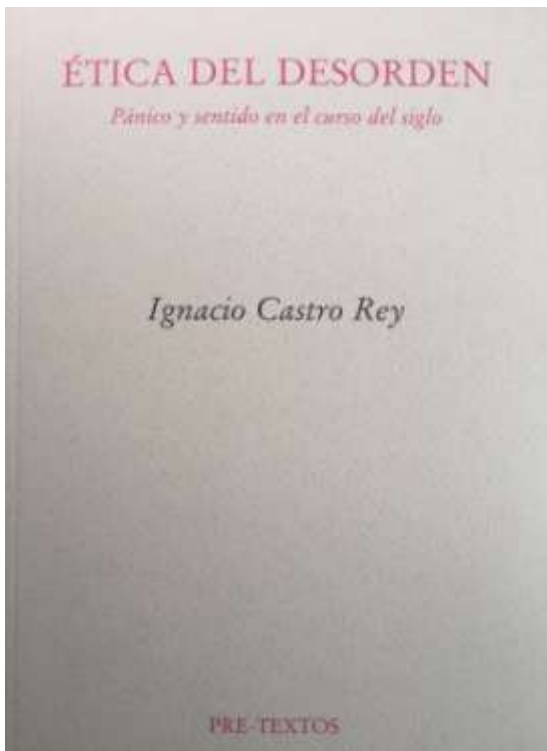
Si se ve en conjunto, un color parece predominar, el del sosiego y la vida. Es el esperanzador verde del campo soleado, el que transforma la energía de sus fotones en moléculas de vida, el de las hojas de hierba, pues Walt Whitman es un acompañante a lo largo de todo el texto. Es por eso que, sin ser yo experto en la materia, creo que Ignacio Castro ha conseguido, con su más reciente obra, una excelente muestra de algo que me atrevo a calificar de filosofía impresionista que, a la vez, y quizá por ello, es también impresionante.

Javier Peteiro Cartelle 26 julio 2017

ÉTICA DEL DESORDEN

IGNACIO CASTRO REY

Lo que acabo de publicar en Pre-Textos no es un tratado de ética, aunque el título "Ética del desorden" juegue con las palabras que encabezan un libro mítico de la modernidad. En los modelos con los que encaramos el mundo la palabra desorden suele designar la riada anónima del exterior, la fuerza ciega de una corriente de la que debemos protegernos. Pero éste no es un libro de ética al estilo usual. No opera con la contraposición del bien al mal, no busca un conjunto de prescripciones para una vida mejor ni una idea del deber que guíe la acción. No intenta tampoco que los hombres aprendan a conducirse en términos supuestamente morales, sino que cada uno asuma su indescifrable signo natal y le dé una forma de vida. El vínculo entre ética y alegría, entre moral y fuerza, ha sido peligrosamente olvidado. La disciplina no es reclamada por las señas externas de la organización, sino por el desarrollo interior de la potencia.

"Ética del desorden" intenta actualizar con detalle una de las tesis más escandalosas de la filosofía, la afirmación de que las contingencias externas acaecen siempre dentro de una "mente cualquiera" (Berkeley), con un orden oculto y potencialmente inteligible. Según esta vieja certeza, a la vez oriental y occidental, el pensamiento no es primeramente la facultad que caracteriza de modo exclusivo al hombre, sino la sustancia secreta de cualquier presencia material. Lo mismo es ser y pensar, se dijo ya antes de Platón, dándole la palabra a una experiencia vertiginosa y a la vez admitida en la más llana sabiduría popular. Si ahora se tiene la pretensión de defenderla filosóficamente es intentando mostrarla en la más cotidiana y banal actualidad.

Como ontología del presente, "Ética del desorden" es un ensayo sobre los tres metros que nos rodean, ese espacio al que raramente se atiende porque esconde el absoluto local que impulsa desde abajo la vida pública. Desde tal suelo común, que sigue recorriendo los bajos de este siglo y donde todos los contrarios dialogan (incluido el mundo de los muertos y el de los vivos), se abordan en "Ética del desorden" momentos clave del pensamiento contemporáneo. Si se cita puntualmente a muy distintos pensadores, pasando por alto los rencores declarados de sus respectivos sistemas, es atendiendo a ese subsuelo compartido donde ellos hicieron algo similar: poner a dialogar cada época con su fondo ahistórico de sombras.

No es tan extraño que un libro así deba incluir, junto a una buena relación con los emblemas del sentido común, un largo catálogo de saberes anómalos de distintas épocas.

HOMENATGE A UMA YSAMAT

El passat 5 de novembre es va celebrar al Tradicionàrius gracienc un homenatge a Uma Ysamat, actriu, pianista, cantant, compositora i directora de cinema que morí el 17 de febrer de l'any passat.

Foto cedida per la família

Diversos amics seus i nostres ens havien demanat aquest homenatge perquè, a part de ser una persona molt estimada, valia la pena tornar a presenciar i escoltar el seu polifacetisme i la seva personalitat apassionada, barroca i surrealista. Però també lírica, humorística, onírica i de gran sensibilitat. Per tant, tots la tindriem altre cop molt a prop. A tocar.

Fou un homenatge que vam pensar que s'havia de fer d'acord amb aquesta manera de ser. A part la participació de músics, cantants i ballarins que havien actuat amb ella en diversos escenaris, es van presenciar una sèrie de vídeos i films on deixava constància del seu art, i es va organitzar una redacció d'un diari que anava donant puntual notícia de quins havien de ser els actuant. Però, això sí, amb competència amb altres mitjans de comunicació que també s'havien d'interessar per la celebració de l'homenatge. Tot plegat amanit amb un desvetllat sentit de l'humor.

Al final, en la reunió de portada, els periodistes d'«El Diari del Dia» decidien el títol que obriria el periòdic: «L'essència de la polifacètica actriu Uma Ysamat impregna el Tradicionàrius». I la primera plana apareixia a la pantalla de l'escenari amb el títol esmentat i una molt bona foto d'Uma mig ajaguda damunt d'un

piano. Més avall s'especificava que, entre altres actuacions, havia estat la directora del migmetratge «Catàstropes. L'hivern». Del qual n'apareixia un fotograma. I en un altra notícia, es feia referència al seu currículum. On, entre molts d'altres, hi figuraven els noms dels pianistes Josep M. Colom i Emili Brugalla, la seva projecció a l'escenari, a part dels de James Thierrée i Carles Santos, dos dels directors amb qui va treballar i que més la van influir.

No solament fou un homenatge entranyable. Perquè hi hagué emoció a dojo, diversió i professionalitat. I la gent que omplí el Tradicionàrius -familiars i amics- en gaudí a pleret i en felicità de tot cor els organitzadors. Per la novetat que representava el seu muntatge i perquè els col·laboradors tècnics, tal com va passar amb els artistes i els presentadors, no van fallar. Perquè tot s'havia assajat gairebé al mil·límetre. I es que la Uma s'ho valia de sobres.

Albert Suñé

Fotografies Jordi Torrell

POESIA BROSSA

JOAN BROSSA

En el Museu d'Art Contemporani de Barcelona. MACBA fins al 25 de febrer de 2018 s'exhibeix l'exposició Poesia Brossa, una mostra de Joan Brossa poeta català, cofundador del Grup Dau al Set i important exponent de l'art d'avantguarda en les dècades de la postguerra espanyola. Obres visuals, performatives i poètiques ens apropen al món de suggeriments, al·lusions i provocacions brossianes, d'alè avantguardista que definí a aquest innovador poeta català.

POESIA BROSSA revisa el treball del poeta català Joan Brossa, una obra en gran part visual, en gran part performativa, però l'obra d'un poeta. Pot semblar una obvietat reconèixer en Brossa, sobretot, un poeta, però creiem que cal aquest subratllat en la seva manera de fer, en la seva *poiesis*.

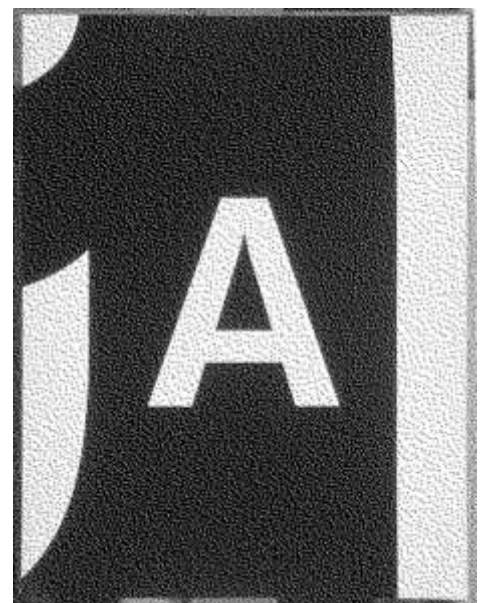

L'exposició suposa una revisió de la producció de Brossa a partir de tres qualitats principals: l'oralitat, la performativitat i l'antipoesia, des dels seus primers llibres fins a les últimes indagacions plàstiques, passant pel teatre, el cinema, la música, les arts d'acció, els gestos en els quals va ser original. Un dels esforços més grans de la nostra proposta ha estat vincular l'oralitat i el caràcter performatiu a l'immobilisme establert per les convencions museístiques.

D'una banda, el repte d'enfrontar l'oralitat d'un poeta en català amb la traducció a d'altres llengües: anglès, francès, castellà. És en aquest exercici on adquireix visibilitat la potència de la llengua dita, no sols traduint-ne el significat, sinó també anotant les qualitats d'aquesta dicció. D'altra banda, la performativitat d'aquesta poesia i el seu desglossament com a acció teatral. Per descomptat, els límits entre acció i representació són difícils d'establir, però el nostre *display* exigeix, com a mínim, que es pertorbi la recepció estàtica de textos i documents.

Brossa parla i escriu en català en una època en què el castellà és hegemònic per imposició política. Quan parlem de bilingüisme en Brossa no volem dir que s'expressés en dues llengües, sinó que ens referim a la seva manera d'ampliar el sentit de la llengua, de la paraula, no sols parlada i escrita, sinó també actuada i visual. Des del principi, per exemple, els textos en castellà apareixen en la seva obra com a cites, *ready-mades*, *détournements*, extrets de la premsa, dels discursos oficials o dels comunicats burocràtics del règim franquista. És una estratègia constant en la seva producció, que obre una bretxa profunda en la normalització de la poesia catalana des del modernisme. Obre un espai nou, el seu *coup de dés*, l'espai en què la poesia suma accions, imatges i objectes.

Imatges Fons Joan Brossa

EL SOMNI D'ORFEU

JORDI RODRIGUEZ-AMAT

M'agrada caminar per les grans ciutats i ficar el nas una mica de pertot. Un bon dia d'un mes de maig caminava tranquil·lament per un carrer de l'est de Paris quan de sobte vaig veure un personatge vestit a l'antiga amb una roba que li deixava una part del tòrax al descobert. La part inferior en forma de faldilla li arribava fins el genoll. Aquest personatge portava a la mà un instrument musical que posteriorment vaig saber que era una lira. Aquell home estava travessant el carrer quan de sobte un cotxe fa sonar el clàxon no sé per quina raó. Just al voler pujar a la vorera va ensopegar amb el vorell i va caure al cim de la seva lira. El mal que es va fer i l'angoixa per haver esmicolat el seu instrument, l'enfonsaren en un estat deplorable. Ell volia entrar en un establiment just davant. El rètol damunt la porta d'entrada deia: Luthier du maître Gerard Dupont. L'home parlava un grec molt antic i no sabia expressar-se en francès. El tremolor que aquell home portava a sobra no li va permetre de recollir la lira i vaig haver de ser jo qui la va agafar. Jo, amb el meu coneixement de llengües vaig poder comunicar-me amb ell en grec antic, doncs aquell personatge no parlava francès. Cal dir que feia anys que no havia parlat grec antic i em vaig obligar a fer un cert esforç. Feia molts i molts anys que no m'havia trobat amb Homer i, conseqüentment, no tenia la possibilitat de practicar el grec antic. Tot i això me'n vaig sortir prou bé. El vaig acompanyar a entrar dins l'establiment. Curiosament maître Dupont va pensar que jo era un pertorbat mental. El luthier no veia el personatge i no entenia que jo estigués parlant sol amb una llengua estranya. *Repararia la lira i li posaria dues cordes més* van ser les paraules de maître Dupont. Tot i això, vaig tenir el sentiment que volia que me'n anés ràpidament. A la seva ment, vaig creure, que jo podia ser una persona inquietant i sense dir res me'n vaig anar. Em va dir que tornés a partir de les sis de la tarda.

GUSTAVE MOREAU

L'home, ho vaig saber després, es deia Orfeu. Volia entrar a l'establiment del mestre luthier per a veure si hi podia afegir dues cordes més a la seva lira de set cordes que havia rebut en herència d'Apol·lo. La seva idea era afegir dues cordes més en honor de les nou muses, pensant sobretot en Cal·líope la seva mare, de la qual va heretar les virtuts de la música i el cant. Vaig tenir el sentiment que en aquell moment Orfeu era una persona trista i malenconiosa. La meua impressió prenyada de convicció m'obligà a creure que aquell home es trobava en un estat personal lamentable i vaig pensar que jo podia fer quelcom per a ajudar-lo. Varem anar fins a l'Avenue de l'Opéra cantonada amb la Rue des Petits Champs on hi ha un Starbucks Coffee. Varem estar parlant al llarg de més de dues hores. Orfeu era fill del rei de Tracia i Déu dels rius Oagros. Em va explicar que el propi Apol·lo li havia regalat la lira i que la seva mare, la musa Cal·líope el va iniciar en el món de la música i del cant.

Li vaig explicar que molts artistes havien representat el mite que porta el seu nom i el de Eurídice i es va posar a plorar. Tot i això, després de dir-li que en el museu del Louvre hi ha molts d'aquests quadres, els volia veure i com que no érem molt lluny del museu hi varem anar caminant per l'Avenue de l'Opéra. Travessarem la rue de Rivoli fins la place du Carrousel des d'on veiem la Pyramide du Louvre. Un cop dins del museu varem recórrer sales i més sales amb pintures representant Orfeu i Euridice. Varem veure obres de Gustave Moreau, Bruegel le vieux, Corot, Nicolas Poussin i molts altres artistes. Davant de cada quadre, Orfeu no podia parar de plorar. Ell m'anava explicant el seu propi mite. Es va enamorar de la bella Eurídice i tot seguit es van casar. Jo recordava haver llegit Les Metamorfosis d'Ovidi on explica, entre molts altres mites, el d'Orfeu i Eurídice.

L'enamorament és un estat propi als éssers humans caracteritzat per fortes emocions d'atracció envers un altre ésser. Són emocions moltes vegades incontrolables per reflexions cognitives pel fet de que la ment no posseeix la capacitat de ser conscient del seus propis estats. Hi ha fins i tot qui considera que l'enamorament és un estat transitori d'estupidesa personal.

Tot caminant dins del museu del Louvre em va explicar com havia conegut Eurídice. Un dia, tot caminant pel costat d'un riu, Orfeu va conèixer la nimfa Eurídice, una de les Nàiades i s'hi va enamorar perdudament. Amb la seva lira i la seva capacitat per a delectar els éssers - persones, animals i fins i tot plantes- va festejar la bella Eurídice la qual no es va poder resistir a la música d'Orfeu. Just el dia del casament un escurço va clavar els ullals al taló d'Eurídice, després d'haver-lo trepitjat casualment, i tot seguit el potent

CAMILLE COROT

verí acabà amb la vida d'Eurídice. Eurídice, morta, va entrar en el domini dels morts. A partir d'aquell moment Orfeu es troba embogit i en un estat de tristesa absoluta. M'acaba d'explicar que ara està disposat a anar a l'infern a buscar-la i jo li he demanat de deixar-me acompanyar-lo. La resposta va ser que això era impossible però que hi havia l'opció d'anar-hi jo tot sol adoptant la seva personalitat. Em va manifestar que tenia por, no pas de l'infern sinó d'ell mateix pel fet de no poder suportar de sortir sense tombar el cap per a veure la seva estimada Eurídice.

Vaig suposar que l'estigma que jo tenia en el pit en forma de lira es va produir en el moment de caure quan Orfeu volia entrar a la botiga del luthier maître Gerard Dupont. El record aparegué a la meua memòria del moment en què vaig veure per primer cop Eurídice.

Em volia preparar bé per a assumir el personatge d'Orfeu en la meua visita a l'infern. Ovidi es va oferir per a ser el meu còmplice i Dante em va dibuixar l'infern amb els nou cercles i, a més, em va donar una carta de presentació per a que Caront m'ajudés a passar el riu Aqueront per arribar a l'Hades. Jo sabia que l'entrada a l'infern era pràcticament impossible per algú que no pertanyés al comú dels morts. Abans d'inicià el camí vaig recollir una nova lira a casa del luthier Mr. Dupont.

Cansat de plorar amargament i entonar cants de demanda i desesperació, vaig decidir d'entrar a l'infern a buscar la meua Eurídice. Vaig travessar la gran porta passant per Tanaron i just a la regió del Tàrtar vaig veure que estava plena de criminals gemegant. A l'inici d'aquest recorregut voldria insinuar al lector de seguir-me i fer conjuntament el trajecte com féu Dante i Virgili.

Just en el moment de travessar la gran porta i trepitjar el territori dels morts vaig visualitzar les aigües del riu on Caront, amb la seva infernal barca, passava ànimes de l'espai dels vius a l'espai dels morts. Vaig presentar a Caront la carta de recomanació que m'havia donat Dante i el seu rostre s'emplenà de joia. Ell recordava perfectament Dante i Virgili i varem estar conversant una llarga estona. Tot i ser ell el responsable de fer entrar els morts en el regne de l'Hades travessant el riu Aqueront, tenia sentiments de pietat, malgrat que a la iconografia cristiana se l'ha representat sempre com un diable amb llarga barba dura i aspre. Tot just després de travessar el riu, vaig iniciar un llarg camí a l'inici del qual hi havia el guardià Cèrber, un monstre de tres caps. Sortosament amb la meua lira i la gràcia del meu cant aconseguí fer tot el camí a un ritme molt lent, observant a dreta i a esquerra tots i cadascun dels que allí gemegaven. Desconcertat i estupefacte vaig poder veure que hi havia moltes persones, ara mortes, conegudes al llarg de la meua vida. Sóc un home valent però just veient els que allí ploraven em va fer reflexionar.

BRUEGEL LE VIEUX

Tot va canviar quan passant per una sala altament il·luminada vaig veure homes i dones, joves i grans, lliurats a una desenfrenada orgia. Bevien i menjaven amb passió. Era un escenari on uns i altres s'entregaven a tot tipus de relacions sexuals. Continuant en el camí vaig aconseguir per un moment i gràcies a la meua música que la roda d'Ixíon parés de girar i Tàntal deixés de passar set i fam. Més endavant, just en un tombant del camí, vaig creure veure l'ombra de Virgili seguit per Dante. La foscor del lloc no em va permetre de veure amb claredat les dues imatges i vaig pensar que no fou més

que una impressió, una simple percepció sensorial produïda pel desig de trobar-me amb ells. Finalment per un llarg passadís d'ombres ple de morts cridant i plorant vaig arribar a la gran sala on, asseguts en dues grans poltrones, hi havia Hades i la seva muller Persèfone.

L'ésser humà ha tingut sempre respecte o, encara més, por enfront la mort. Moltes religions, cristianisme, judaisme, islamisme, entre d'altres, han cercant una solució a la por davant la mort; el cos es destrueix, però l'ànima sobreviu. Altres cultures, com el budisme, mort i reencarnació s'acaben quan l'ésser humà accedeix a suprimir tot desig i, així, deturar les reencarnacions per a assolir l'estat d'absoluta pau, el nirvana.

L'home ha estat constantment a la recerca d'un alleugeriment a la seva por a la mort. La mort, però, és el mitjà per a assolir la pau absoluta i cessar tota mena joies o patiments generats pel cos i la ment. La mort és l'alliberament de la submissió a la que està sotmesa la carn. L'agnòstic, considerant la seva incapacitat per a reflexionar sobre el més enllà, no pot crear cap doctrina o creença sobre la mort. Déu, vida i mort són objectes de constant interrogació sense possible resposta.

La por, sempre la por a la mort, ha exigít a certes civilitzacions creure en la vida d'ultratomba, enterrant els morts amb tot allò que el mort pogués necessitar en la vida posterior.

Orfeu, junt amb els Déus Dionisi, Heraclès, Hermes i altres, havent pogut entrar a l'espai dels morts, tornà al lloc dels vius, però Orfeu és un mite i en els mites s'hi barregen, entre d'altres, desitjos i vivències creats per la superior capacitat imaginativa de l'ésser humà.

A la gran sala, Eurídice es trobava asseguda al costat d'Hades i Persèfone. Els vaig explicar que la meua passió per la meua dona Eurídice m'obligà a penetrar en el domini dels morts. No pas per curiositat ni per enfrontar-me amb Cèrber. Tot seguit vaig agafar la meua nova lira i la meua veu i la meua música els va encantar. Els vaig pregar una i mil vegades de deixar-me emportar Eurídice i després de demanar-me d'entonar novament altres melodies, finalment accediren a deixar-la sortir. Una condició se'n va imposar; no mirar enrere per a veure Eurídice fins no haver tornar a l'espai dels vius.

NICOLAS POUSSIN

Jo caminava peu ferm tot sabent que rere meu em seguia la bella Eurídice, la meua estimada dona. Jo sentia el batec del meu cor i la joia feia vibrar tot el meu cos. Estava ben segur, no tombaré el cap fins al final del trajecte. El camí era llarg molt llarg i en certs moments vaig pensar en tombar el cap per a veure encara que fos de reüll l'estimada Eurídice. Esbufegant, jo corria per arribar a l'espai del viu el més aviat possible. Tot era fosc i silenciós. Jo no sentia l'alè d'Eurídice. Per moments dubtava si ella em seguia. La temptació fou gran, molt gran, però el meu cap m'obligava a seguir endavant. En un moment determinat vaig creure que ja ens trobàvem molt allunyats de la gran sala on regnaven en llurs trons Hades i Persèfones i va ser tan forta la temptació que vaig tombar el cap. Just en aquell moment em vaig despertar i davant del meu llit la imatge d'Eurídice aparegué diàfana, somrient, amb els braços ben oberts. Em vaig aixecar del llit per apropar-me a ella, però a cada pas que feia, la seva imatge s'anava esvaint per a desaparèixer totalment en el moment en què jo, braços oberts, volia abraçar-la.

Juliol 2017

EL DESAJUSTE DEL MUNDO

AMIN MAALOUF

En este ensayo inquietante pero con atisbos de esperanza, el autor plantea los desajustes intelectuales, económicos, financieros y climáticos del siglo XXI por lo que se pregunta "si la humanidad ha alcanzado el techo de su incompetencia moral".

Estos desajustes tienen menos que ver con el choque de civilizaciones que con el agotamiento simultáneo de nuestros modelos sociales. Una gran prueba que podríamos superar.

*Amin
Maalouf*

*El desajuste
del mundo*

*Cuando nuestras
civilizaciones
se agotan*

Alianza Editorial

El siglo XXI ha empezado con notables síntomas de sufrir serios desajustes. *Desajuste intelectual*, caracterizado por un desencadenamiento de afirmaciones identitarias que hacen difícil toda coexistencia armoniosa y todo verdadero debate. *Desajuste económico y financiero*, que está arrastrando a todo el planeta a una zona de turbulencias de consecuencias imprevistas y que es en sí mismo el síntoma de una perturbación de nuestro sistema de valores. *Desajuste climático*, resultado de un largo cúmulo de irresponsabilidades... Ante este panorama, Amin Maalouf se pregunta si la humanidad ha alcanzado el techo de su incompetencia moral.

En *El desajuste del mundo*, Maalouf intenta entender y explicar cómo se ha llegado a tal situación y cómo se podría salir de ella. Para el autor, el desajuste del mundo tiene menos que ver con el «choque de civilizaciones» que con el agotamiento simultáneo de nuestros modelos sociales.

Sobre todo, los de los dos ámbitos culturales con los que se identifica: el occidental y el mundo árabe. El primero, por ser poco fiel a sus propios valores; el segundo, por hallarse encerrado en un *impasse* histórico.

Un diagnóstico inquietante el de Amin Maalouf pero que desemboca en una nota de esperanza. Según el autor, el periodo agitado en el que entramos podría llevarnos a elaborar una visión por fin adulta de nuestras identidades, de nuestras creencias, de nuestras diferencias y del destino del planeta que compartimos.

LA VIOLÈNCIA GENERA VIOLÈNCIA. LA PAU CREA PAU

ZUL SHANAR

La violència genera violència i el terror genera la psicosi generalitzada. Els governs

potser estan obligats a respondre de la forma que ho han fet amb mesures de màxim control i vigilància, però tenint en compte els resultats obtinguts després de l'atac terrorista a les Torres Bessones l'any 2011, a molts altres països occidentals i a altres parts del planeta, segurament caldria mesurar i calibrar amb més agudesa i profunditat les causes que creen aquestes situacions d'impacte del terrorisme en les nostres ciutats i societats.

Tots els conflictes oberts són ferides sagnants, com en Síria i tants altres països, amb milers de morts, ferits i milions de refugiats que actualment cerquen desesperadament l'acollida fraternal i humanitària en Turquia i països europeus. Aquestes són les tràgiques conseqüències d'aquests fets de violència, guerres i de vegades genocidis.

La pau genera pau, i l'autèntica Pau s'ha de fomentar amb la implantació de l'autèntica Justícia.

Només en món utòpicament just i igualitari on tothom -qualsevol ésser humà- tingués cobertes les necessitats fonamentals i no existissin les diferències, abismals a vegades, entre persones, classes socials i països, ajudaria teòricament i utòpicament. Si més no, evitaria crear moltes de les causes que alimenten i generen els fonamentalistes que provoquen aquestes espirals de violència com les que es pateixen en l'actualitat, i com a conseqüència també de tots els conflictes i guerres locals obertes mundialment que sofreixen milions de persones en tot el Planeta.

Un clam d'indignació absolutament justificat no hauria d'obviar les anàlisis profundes de les causes que la Humanitat arrossega al llarg de la seva existència com espècie i provoquen situacions de terror com aquestes d'ara.

Les nostres "civilitzacions" deuen patir de greus deficiències estructurals i històriques - i que el mateix ésser humà també pateix en la seva genètica o amb deformacions psicològiques, i influències socials i culturals- per arribar a totes aquestes situacions de violència i guerres permanents d'uns països contra altres, d'uns grups humans contra els veïns o els estrangers, i de persones contra persones.

No podem acceptar que l'estat natural de la Humanitat sigui la Violència, ni el conflicte com a "estat natural o històric". Hi ha evidents i poderoses raons per sentir i pensar que en l'essència humana hi ha capacitats per desenvolupar, regles de convivència pacífiques i creatives basades en la compassió, la compassió, l'amor fraternal i la cooperació solidària i altruista, però és obvi que moltes coses han de canviar. Entre algunes de les fonamentals, les formes de condicionaments en els àmbits de la convivència quotidiana, personal i social, on malauradament "es colen" contínuament **subtils** o descarats prejudicis i falses veritats que a poc a poc, arrelen en les ments i els inconscients personals i col·lectius, amb intencions manifestament manipuladores, o més **subtils**, camuflades, inquietants i perilloses.

Cal una autèntica educació i praxi per la pau, des de les famílies fins a tots els altres estaments i col·lectius, en el que participin activament els estaments educatius, culturals, polítics, religiosos, etc. Els Estats tenen una altíssima responsabilitat en aquesta carrera per la Pau Mundial, més enllà dels interessos nacionals i dels dominis geopolítics.

Només per aquestes vies i amb el treball autèntic de les transformacions que a totes les societats ens són imprescindibles, podrem somiar i gaudir d'un futur vertaderament humà, i viure en un Planeta Terra molt més humanitzat, just i pacífic.

JORDI TRAPERHO
Acció

ESPANTALL

Home espantaocells amb braços en creu

BELIANES. Lleida. 14 agost 2017

Fotos PARIGI

Disseny JORIA

FOTOGRAFIA. PARIGI 2005

